

วิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับความพร้อมในการสอนวิชาเลือก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับความพร้อมในการสอนวิชาเลือก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับความพร้อมในการสอนวิชาเลือก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา ในเมืองและนอกเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับความพร้อมในการสอนวิชาเลือก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับความพร้อมในการสอนวิชาเลือก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา ในเมืองและนอกเมือง จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับความพร้อมในการสอนวิชาเลือก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองและนอกเมือง จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับความพร้อมในการสอนวิชาเลือก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองและนอกเมือง แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการศึกษาความพร้อมในการสอนวิชาเลือกของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมความพร้อมของโรงเรียนในด้าน ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตรและวัสดุหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียน การวัดและประเมินผล ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน และอาคารสถานที่ และแหล่งบริการทางวิชาการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากร การวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวอย่างประชากรซึ่งจำแนกได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 155 คน ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนในเมือง 16 คน
 - 1.2 ผู้บริหารโรงเรียนนอกเมือง 139 คน
2. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 307 คน ซึ่งประกอบด้วย
 - 2.1 ครูในเมือง 25 คน
 - 2.2 ครูนอกเมือง 282 คน

กลุ่มตัวอย่างประชากรได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling) ในโรงเรียน 250 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 865 โรงเรียน ในทุกอำเภอ และกิ่งอำเภอ รวม 10 อำเภอ และ 4 กิ่งอำเภอ

การใช้อัตราส่วนกำหนดจำนวนตัวอย่างประชากร จากประชากรทั้งหมด ใช้อัตราส่วนดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียน กำหนดตัวอย่างประชากรโรงเรียนละ 1 คน
 ครูผู้สอน กำหนดตัวอย่างประชากรโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนละไม่เกิน 4 คน โรงเรียนขนาดกลางโรงเรียนละไม่เกิน 2 คน และโรงเรียนขนาดเล็กโรงเรียนละ 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด ซึ่งจำแนกได้

ก. ชุดสำหรับผู้บริหาร แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอนย่อยคือ

ตอนที่ 1 ก. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข. การเลือกสอนวิชาเลือก

ตอนที่ 2 ความพร้อมเกี่ยวกับการสอนวิชาเลือก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 มี 6 คำนาคือ

1. ความพร้อมด้านความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร

2. ความพร้อมด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. ความพร้อมด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

4. ความพร้อมด้านครูผู้สอน

5. ความพร้อมด้านอาคารสถานที่และแหล่งบริการทางวิชาการ

6. ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียน

ตอนที่ 3 เป็นการแสดงความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ข. ชุดสำหรับครู แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอนย่อยคือ

ตอนที่ 2 ก. แบบทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวัสดุ

หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ

การวัดและประเมินผลเกี่ยวกับวิชาเลือก ซึ่งได้แก่

กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ มี 20 ข้อ และ

ภาษาอังกฤษ

- ตอนที่ 2 ข. ความพร้อมเกี่ยวกับการสอนวิชาเลือกชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 – 6 มี 3 ด้านคือ
1. ความพร้อมคณาครูผู้สอน
 2. ความพร้อมคณาอาคารสถานที่และแหล่งบริการ
ทางวิชาการ
 3. ความพร้อมคณาวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียน
แบบสอบถามในตอนนี้มีลักษณะ เหมือนกับแบบสอบถามชุดสำหรับ
ผู้บริหาร เกี่ยวกับความพร้อมในด้านเดียวกัน
- ตอนที่ 3 เป็นการแสดงความคิดเห็น ปัญหา และขอเสนอแนะอื่น ๆ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. การวางแผนในการสร้างแบบสอบถาม ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ
 - 1.1 ศึกษาและศึกษาคำใช้และความเคลื่อนไหวของหลักสูตรประถมศึกษา
2521 จากบรรดาหนังสือ เอกสาร และวารสารต่าง ๆ
 - 1.2 เข้าร่วมประชุมการชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 – 6 ในเดือน กุมภาพันธ์ 2525 ณ ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ
 - 1.3 ศึกษาหนังสือ เอกสาร วารสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนวิชาเลือก
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการใช้และ
การใช้หลักสูตร
2. การสร้างแบบสอบถามชั่วคราว ผู้วิจัยได้เริ่มการดำเนินการโดยแบ่งออกเป็น 3
ระยะคือ
 - ระยะที่ 1 นำข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ มาศึกษาค้นคว้าให้ละเอียดยิ่งขึ้น
เป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยจัดแบ่งเป็นหัวข้อและหมวดหมู่ต่าง ๆ ตามขอบข่ายที่กำหนดขึ้นแล้ว
จึงประมวลข้อมูลต่าง ๆ เป็นรายการเนื้อหาที่ตองการถามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน
และครู

ระยะที่ 2 เมื่อได้รายการเนื้อหามาแล้ว จึงเริ่มออกแบบแบบสอบถาม โดยแยกแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดสำหรับผู้บริหารโรงเรียน และชุดสำหรับครูผู้สอน ซึ่งแต่ละชุดได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ ดังนี้คือ

ก. ชุดสำหรับผู้บริหาร แบบสอบถามชุดนี้แบ่งແຫ່เป็น 3 ตอนคือ
ตอนที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอนย่อยคือ

- (ก) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- (ข) การเลือกสอนวิชาเลือก

ลักษณะของคำถามเป็นแบบให้เขียนเครื่องหมายลงในช่อง ซึ่งเป็นข้อมูลและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม และโรงเรียนที่ตนเองสังกัด และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกสอนวิชาเลือก

ตอนที่ 2 เป็นการสำรวจความพร้อมของโรงเรียน ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 4 ระดับคือ น้อยที่สุด เท่ากับ 1, น้อย เท่ากับ 2, มาก เท่ากับ 3, และมากที่สุด เท่ากับ 4 ลักษณะความพร้อมของโรงเรียนเกี่ยวกับการสอนวิชาเลือก ซึ่งได้แก่ วิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ และภาษาอังกฤษ ที่ต้องการสำรวจ มี 6 ด้านคือ

- (1) ความพร้อมด้านความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และวัสดุหลักสูตร
- (2) ความพร้อมด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- (3) ความพร้อมด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
- (4) ความพร้อมด้านครูผู้สอน
- (5) ความพร้อมด้านอาคารสถานที่และแหล่งบริการทางวิชาการ
- (6) ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียน

ตอนที่ 3 ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ปัญหาข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียน ทั้ง 6

คำถาม ซึ่งเกี่ยวข้องกับตอนที่ 2 ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข. ชุดสำหรับครูผู้สอน แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นคำถาม
แบบให้เขียนเครื่องหมายลงในช่อง ซึ่งเป็นข้อมูลและรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามและ
โรงเรียนที่ตนเองสังกัด

ตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอนย่อยคือ

ตอนที่ 2 ก. ความพร้อม ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับ
กับหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล
วิชาเลือก ซึ่งได้แก่ วิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ และภาษาอังกฤษ ลักษณะคำถามเป็นแบบ
ทดสอบ แบบเลือกตอน 4 ตัวเลือก

ตอนที่ 2 ข. เป็นการสำรวจความพร้อมของโรงเรียน

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็น
ออกเป็น 4 ระดับคือ น้อยที่สุด เท่ากับ 1, น้อย เท่ากับ 2, มาก เท่ากับ 3, มากที่สุด
เท่ากับ 4 ลักษณะความพร้อมของโรงเรียนเกี่ยวกับการสอนวิชาเลือก ซึ่งได้แก่ วิชาการงาน
และพื้นฐานอาชีพ และภาษาอังกฤษ ที่ต้องการสำรวจมี 3 ด้านคือ

(1) ความพร้อมด้านครูผู้สอน

(2) ความพร้อมด้านอาคาร สถานที่และแหล่งบริการ
ทางวิชาการ

(3) ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียน

ตอนที่ 3 ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม
ถามแสดงความคิดเห็น ปัญหาข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียน
ทั้ง 6 ด้าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับตอนที่ 2 ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ระยะที่ 3 เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของคำถามในแต่ละตอนของแบบสอบถาม
ทั้ง 2 ชุด ซึ่งมีวิธีการดังนี้คือ นำคำถามแต่ละข้อมาสำรวจความบกพร่อง ความซ้ำซ้อน
สำนวนและภาษาที่ไข แล้วปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

3. การสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไต่ถามการครั้งนี้ คือ

3.1 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นชั่วคราวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและนิติกรระดับปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร 20 คน ตรวจสอบและแก้ไข แล้วนำข้อวิจารณ์และข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาแก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา 20 คน และครูผู้สอน 20 คน ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากร แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (r_{tt}) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยวิธีของ Hoyt ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.92 ในแบบสอบถามชุดของผู้บริหารโรงเรียน และ 0.82 ในชุดของครูผู้สอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การนำแบบสอบถามไปให้ตัวอย่างประชากรในโรงเรียนของอำเภอและกิ่งอำเภอต่าง ๆ ทดสอบ แล้วส่งคืน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ติดต่อกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขอออกหนังสือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน เพื่อขอให้ทดสอบแบบสอบถามและส่งคืน

2. ผู้วิจัยออกหนังสือแนะนำตัวเอง ซึ่งออกจกจากหน่วยศึกษานิเทศก์ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักการประถมศึกษาอำเภอ และกิ่งอำเภอ ทุกแห่ง ให้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอหรือกิ่งอำเภอเหล่านั้น แล้วรับแบบสอบถามคืนไว้ที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ นั้น ๆ

3. ผู้วิจัย เดินทางไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ณ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอทุกแห่ง

การส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เวลาประมาณ 1 เดือน ได้รับแบบสอบถามคืนคิดเป็นร้อยละ 84 ของจำนวนที่ส่งไป ถึงรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถาม ที่ส่งไป	แบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	184	155	84.23
ผู้บริหารในเมือง	19	16	84.21
บริหารนอกเมือง	165	139	84.24
ครู	366	307	83.87
ครูในเมือง	29	25	86.20
ครูนอกเมือง	337	285	83.67
รวมทั้งสิ้น	550	462	84.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน มีวิธีการดังต่อไปนี้

1. **คำนวณการร้อยละ (Percentage)** ของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อในข้อ
ต่าง ๆ ของแบบสอบถามแต่ละชุด ดังนี้

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 การเลือกสอนวิชาเลือก ในแบบสอบถามชุดสำหรับผู้บริหาร

2. **คำนวณค่าเฉลี่ย (Mean)** ในข้อต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ความพร้อมด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนวิชาเลือกในคำ

เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และวัสดุหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและ

ประเมินผล ในแบบสอบถามครูสำหรับครูผู้สอน คำนวณหาค่าเฉลี่ยของคะแนน โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X} แทนค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนน

N แทนจำนวนคะแนนทั้งหมด

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว นำมาเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

วิชาเลือกการงานและพื้นฐานอาชีพ (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)

คะแนนเฉลี่ย 1 - 5 หมายถึง เข้าใจน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 6 - 10 หมายถึง เข้าใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 11 - 15 หมายถึง เข้าใจมาก

คะแนนเฉลี่ย 16 - 20 หมายถึง เข้าใจมากที่สุด

วิชาเลือกภาษาอังกฤษ (คะแนนเต็ม 23 คะแนน)

คะแนนเฉลี่ย 1 - 5.75 หมายถึง เข้าใจน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 5.76 - 11.50 หมายถึง เข้าใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 11.51 - 17.25 หมายถึง เข้าใจมาก

คะแนนเฉลี่ย 17.26 - 23 หมายถึง เข้าใจมากที่สุด

2.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในตอนที่เป็นการถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

น้อยที่สุด เท่ากับ 1

น้อย เท่ากับ 2

มาก เท่ากับ 3

1 ประคอง วรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู พิมพ์ครั้งที่ 6. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2522), หน้า 40.

มากที่สุด เท่ากับ 4
จากการกำหนดค่าคะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาหาค่าเฉลี่ยแต่ละข้อ และแต่ละด้าน
โดยใช้สูตรดังนี้¹

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

x แทน คะแนน

$\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้ตอบ ทั้งหมด

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว นำมาเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.75	หมายถึง	พร้อมน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.76 - 2.50	หมายถึง	พร้อมน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.25	หมายถึง	พร้อมมาก
คะแนนเฉลี่ย	3.26 - 4.00	หมายถึง	พร้อมมากที่สุด

3. คำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคำถามแต่ละข้อในส่วนที่เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ในแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด โดยใช้สูตรดังนี้²

$$S_x = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

¹ ประคอง กรวรรณสุด, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, หน้า 40 - 41.

² ประคอง กรวรรณสุด, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 96.

s_x	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x	แทน คะแนนดิบ
N	แทน จำนวนตัวอย่างประชากร
fx	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

4. การทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้ค่า Z (Z - test)¹

4.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

4.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูในเมืองกับผู้บริหารโรงเรียนและครูนอกเมือง

การเปรียบเทียบใช้สูตรดังนี้²

$$Z = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sigma(\bar{x}_1 - \bar{x}_2)}$$

Z แทน ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย กลุ่มตัวอย่างประชากร

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม

$\sigma(\bar{x}_1 - \bar{x}_2)$ แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของข้อมูลทั้งหมดสองชุด

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ความพร้อมของโรงเรียนที่ใช้ในการเปรียบเทียบดังกล่าว ได้แก่ ความพร้อมด้านครูผู้สอน อาคารสถานที่และแหล่งบริการทางวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียน

ตอนที่ 3 สรุปความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพร้อมทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย ตามลำดับ

¹ ประคอง วรรณสุด; สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, หน้า 107.

² เรืองเดียวกัน, หน้า 111.